

SLOVENSKI NAROD.

vsak dan sosed, izmislj nedelje in praznike, ter vsa po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po sebi, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljanje naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se oglasila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knaifovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu najse blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravnistva telefon št. 85.

Vseučilišče v Gradcu in nememci.

Konflikt med rektorjem graške univerze in slovanskim dijaštvom je začel se rešiti. Rektor je ugodil zahtevam dijaštva in obljubil, da bo krivice, ki so izživali pri znanih izgrelih pretekli teden, kaznovati in ukreniti vse potrebno, da se taki nastopi ne ponove. S tem se je deputacija začasno zadovoljila, pridržala si pa pravico vso stvar objaviti in na shodu slovanskega dijaštva o tem natančneje poročati. V to svrhu je poslala rektorja, da prepusti slovanskemu dijaštvu dvorano na univerzi za zborovanje. Rektor prošnji ni ugodil, češ, da s tem se dijaštvo drugih narodnosti draži in nastati bi utegnili zopet neprijetni prepiri. Pač pa nima nič proti temu, da se vrši shod zunaj univerze. Zastopniki so označili ta korak kot strankarski v prid nemškemu dijaštvu, vendar pa, uvažujoč težavni položaj rektorja, za enkrat odstopili od te zahteve pod pogojem, da se tudi dijakom druge narodnosti ne dovolj dvorane v ta namen. Rektor se v tem oziru ni hotel vezati! Nato je deputacija odgovorila, da slovansko dijaštvo uravnava svoje postopanje po dejanjih, ki bodo sledila rektorjevim besedam in obljubam. — Dasi ravno se iz besed rektorjevih razvidi, da ni naklonjen našim zahtevam, vendar se konflikt najbrž mirnim putem reši, ker je rektor obljubil, da bo gledal, da na vsak način varuje naša prava in da bo po svojih močeh v težavnih razmerah kolikor največ mogoče nevtralen in nepristranski. To je odločilo. Konflikt torej je vsaj začasno poravnal. Seveda s tem ni rečeno, da smo z razmerami zadovoljni. Nikakor! Poravnala so se samo nesporazumljenja, ki so nastala v soboto vsled nerodnega nastopa univerz. sekretarijata, ki je povzročil, da je rektor odklonil spomenico s smešno motivacijo, da je prestra. Toda naš boj proti sistemu se mora nadaljevati do skrajnosti! Kajti nas se zatira sistematično, sistematično se kršijo naša prava, sistematično se nas izživa in žali od strani akademičnih oblasti i od strani profesorjev in

dijakov. Da, celo slugesopostali predzorni in nastopajo proti nam kot manjvrednim slušateljem. In dokler rektor ne odpravi teh kričečih razmer, toliko časa ne bomo zadovoljni. Ali popolna enakopravnost ali boj do skrajnosti! Tertium non datur vse do tedaj, dokler nam ne dajo lastne univerze. Če imamo dolžnosti kot državljani nemške in drugih narodnosti, hočemo imeti tudi prava kot oni! To je vendar tako enostavno kot enkrat ena je ena. Če pa naša slavna vlada tega nekoč uvidi, smo ji pripravljeni s tako močjo posvetiti v njen hinavski obraz, da bo tudi miž videla!

Članek v petkovem »Narodu« je že vzdramil nekoliko duhove. »Tagespost« si je dala iz Celja brzojaviti, da je »Narod« prinesel memorandum. Ponatiskuje tudi zahteve, ki se stavijo v spomenici na rektorat. Seveda po svoji hinavski navadi ne pove razlogov, ki so vedli do teh zahtev. Toliko časnikiarske poštenosti bi pač pričakovali od »Tagespost«, da če navede konec, objavi tudi začetek, smo ji pripravljeni s tako močjo posvetiti v njen hinavski obraz, da bo tudi miž videla!

Članek v petkovem »Narodu« je že vzdramil nekoliko duhove. »Tagespost« si je dala iz Celja brzojaviti, da je »Narod« prinesel memorandum. Ponatiskuje tudi zahteve, ki se stavijo v spomenici na rektorat. Seveda po svoji hinavski navadi ne pove razlogov, ki so vedli do teh zahtev. Toliko časnikiarske poštenosti bi pač pričakovali od »Tagespost«, da če navede konec, objavi tudi začetek, smo ji pripravljeni s tako močjo posvetiti v njen hinavski obraz, da bo tudi miž videla!

Kako objektivno nastopajo akademične oblasti proti nemškemu narodnostim, nam dokazuje tudi resolucija, ki jo je sprejelo nemško dijaštvo na vseučilišču v Inostutu. Tam se izreka graškim in dunajskim buršom priznanje in zahvala za močati (!) nastop proti »Welschen«. Torej niti oficijelnega imena ne privoščijo Italijanom, ampak psovko. In na tem shodu sta bila navzoča dekan pravne in modroslovne fakultete! To je nevtralnost in objektivnost!

Pa pogledimo na graško univerzo! Ko je rektor dal nabit razglas, da obsoja italijanske dijake, ki so motili predavanja, so bile na tem razglasu priplepljene »Wahrschatsmarke« različnega kova. A ena vrsta je bila posebno žaljiva za Italijane, namreč ona z napisom »zur Erinnerung an den welschen Ueberfall in Innsbruck«. In rektor takega izzivanja ne more zabraniti! K vragu taka akademična svoboda! In če se Italijani poslužijo akademične svobode ter proti temu demonstrirajo, jih rektor kara in jim napoveduje najstrožje disciplinarne kazni. Nemško burševstvo pa sme na račun akademične svobode — ki velja samo za nemške nacionalce — uganjati, kar se mu zljubi. Tako izgleda akademična prostost v očeh nemških akademskih oblasti.

Nočemo se potegovati za italijansko dijaštvo, toda naša dolžnost je, da pribijemo, kakšen je sistem, kajti ravno tako se bopri prvi priliki postopalo proti nam. Nemška oholost in prevzetnost nima nikjer meje!

Toda še nekaj hočemo danes konstatirati!

V spomenici slovanskemu dijaštvu zahteva, da se mora izid preiskave nabiti na črni deski. In rektor to zahtevno odkloni, ker se boji terorizma nemškega dijaštva. Torej proti Slovonom in Italijanom se takoj nabijejo najstrožje grožnje in kazni, nemški bursov pa se akademična oblast ne upa niti posvariti. Lepa oblast to, kaj ne! Pa tudi nepristranska!

Tudi s preiskavo se zdi rektorju križ. Kdo bo neki enkrat, kateri sluga je stal pri vratih in oddajal legitimacije nemškim buršem v kontrolo! To je težava! No, pa mu bo slovansko dijaštvo že pomagalo, da se pride tem tistem na sled. A zasledovalo bo tudi, kakšne kazni dolete te predzrnež! In potem se bo razvidelo, koliko je verjeti sladkim in prosečim besedam rektorjevim, da je pripravljen vse ukreniti, da se kaj podobnega več ne pripeti.

En pomislek bi nas utegnil odvrti od tega koraka, namreč, da nam bodo očitali denuncijanstvo. A to nas ne odvrne od naklepa! Ali naj je denuncijant tisti, ki pokaže to, v kar človek, rekel bi, z nosom dregne? Ali je denuncijant tisti, ki se ne pusti izzivati in žaliti? Ali denuncira

oni, ki pove in pokaže gnjilobo in nudi tudi nož, da se ta gnjiloba izreže? Gnolost namreč je to na univerzi, da si nekateri elementi upajo napraviti vse neslanosti, računajoč na to, da jih oblast ne bo videti, da jih pa tudi drugi ne bodo izdali! Torej o denuncijantstvu le lepo tiho in raji sredstva v roke, da akadem. oblast pride zopet do veljave, ker drugače bomo smatrali nemško burševstvo za akademično oblast, senat pa za njegov izvrševalni organ.

Zanimljivosti o tržaškem škofu Naglu.

Tržaški škof, Nemec Nagl, bi hotel ostro napeti svoje — politične strune. Te njegove namene pa naj pokrije predzrna borba za krščanske ideje in za krščansko moralo. Po zgledu glasovitih furtimašev v Hrvaški hoče prepeljati Slovence svoje škofije v Kristu. Kakor oni drugi, tako pa tudi oni ni izbirčen v sredstvih in ima vsa njegova započeta akcija pečat hinavščine in farizejstva na čelu. Drugim prepoveduje vodo, sam pije vino. (Seveda je to govorjeno v figurii).

V Kristu prepeljati hoče torej gospod škof Nagl tržaške Slovence in dojaviti jih k življenju po principih krščanske morale. Mi pa zahtevamo od njega, naj prej sebe in svoje razmere uredi, oziroma izboljša v zmislu krščanske morale. Medice, cura te ipsum!

Škof Nagl naj si ne domišlja, da so njegove osebnereazmere nam Slovencev terra incognita. Mi vemo marsikaj in brzkone precej več, nego si domišlja gospod škof dr. Nagl. Tudi njegove »rodbinske razmere« nam niso neznanne. Pa še nekaj bodi škofu Naglu povedano na uho. Na nekem procesu, ki ni daleč za nami, a ki ga je neka tajna roka čudotvorno dušila, so imele priti na dan stvari, ki bi bile tvorile precejšnjo senzacijo. Ni izključeno, da bi te stvari vendar mogle priti na dan. Fleten roman bi bil to, a ne posebno pripraven za čtivo v Marijinih družbah, kjer se goji večno devišstvo! Jezuit Volbert, ta znani zaupnik gospoda škofa in po mnenju nekaterih celo resnični vladar škofije, bi utegnil marsikaj interesantnega znati.

Ali, gospod škof Nagl je, kakor rečeno, napravljal tudi ekskurzije iz svojega »rodbinskega življenja« na široko politično polje. Njegova velika ambicija ga je gnala, da bi se uveljavil tudi na tem polju. V ta namen je bil izdal pred par leti pastirski list, v katerem je napovedoval prepored političnega življenja v mestu tržaškem. Ali tedaj je bil ostal na pol poti in — ustavil se je. Prišel mu je na pot tukajšnji list »Indipendente« z nekimi namigavanji, ki so bila menda iste naravi, kakor naša gornja pripomba o »rodbinskih razmerah« gospoda škofa. A nedavno temu se je gospod škof menda zopet ojunčil in je hotel storiti krepak korak na politično polje. Kakor moder mož si je izbral v ta namen rutiniranih in izkušenih pomagačev in svetovalcev. Neke tajne listine pripovedujejo, da je škof Nagl stopil v osebne stike z glasovitim političnim »hochstaplerjem«, ki je ob zadnjih veleznamenitih dogodkih na Hrvaškem igral najpomembnejšo vlogo ogleduha in ovađuha v Frankovem »Hrvatskem Pravu« s proslulim — Argusom!

Gospod škof vidi, da svet ve marsikaj, o čemer misli on, da je strogo tajno. In se ne bo čudil, če razburkano slovensko valovje, in sicer razburkano po njegovem zizivanju, kdaj vrže iz sebe tudi te tajne.

Uomo avvisato — mezzo salvato!

Poslanska zbornica.

Na Dunaju, 19. nov.

Zbornica je danes izredno dobro obiskana. Pravijo, da radi napovedanega »deviškega govora« poljedelskega ministra dr. Ebenhocha. Nemara bo to res, vsaj klerikali vseh narodov in barv so skoro polnoštevilno prihiteli v zbornico. Da so tudi naši slovenski klerikali polnoštevilno zastopani, mi pač ni potreba posebe omenjati, saj je znano, da je Susteršičeva stranka samo filijalka nemških krščanskih socialistov.

Vse slovenske klerikalne poslance sem videl v zbornici, samo novepečenega sodnega svetnika Fona nistem mogel opaziti. Morda je to v zvezi z vestmi, ki se širijo, da je med Fonom in klerikalnim klubom nastal resen konflikt radi Jakličeve in Gostinčarjeve interpelacije, v katerih sta ta dva poštenjaka na najpodlejši

LISTEK.

Konkurz.

Zofka Kveder-Jelovšek
(Konec.)

Videl je, da tako ne pojde dalje, videl tudi, da so končno one majhne vsotice, ki jih prištedita, skoro brezpomembne in da bo moral vzkrčiti raznim kupcem kredit, ako prvega nečelo je ne morejo plačati.

Storil je to, doživel je neugodne scene, kupci so izostali, niso plačali dolga in kupovali so potem pri konkurentu za gotov denar, opravičujoč v zahvalo, solidnost njegove trdke.

Nič več ni žvižgal, nič več je ni strašil na stopnicah doli v magacin, kjer so bili sodi petroleja, špirita, olja in octa. Poljubi so postali resni, plahi in polni nekega tihega usmiljenja.

»Revež, kako se trudi in brez uspeha! Nima sreče in vendar bi jo tako zelo zaslužil,« je mislila ona. »Drugi so neinteligentni, leni in nevestni, pa se jim vseeno dobro godi. Vse drvi k njim, čeprav so umazani in zanikrni, čeprav je roba stara in pokvarjena.«

Kadar je zvečer pregledoval račune, ga je gledala tiho. Smilil se ji je. Včasih je iztegnila roko in ga pogladila po licu. Nasmehnila se je nagajivo ali srce jo je bolelo od neke čudne tesnobe in bojazni.

Tudi on je bil nežen ž njo, še bolj, kakor v prvih tednih.

»Sirota, tako mlada je, priručna in marljiva! Kaj ne bi zaslužila sreče mnogo bolj, ko toliko drugih nečimurnih žensk, ki mislijo samo na lišp in zabavo? Bog ve, kako bo z nama! Ne bom ji mogel dati niti skromnega kotička, da bi bila srečna in zadovoljna.«

Dolgovi so rastle, skrbi so se večale.

On je bežal okrog, izposojeval si, našel, kjer se je dalo. Tasi mu je dal še petsto goldinarjev za zadnji poskus, ali tudi on ni mogel preprečiti propada.

Gospodar, katerega so naščuvali konkurentje, mu je povišal najemnino. Ko je zahteval v začetku pismeni kontrakt, se mu je hišni gospodar smejal, češ, da sta oba poštenjaka in da so take formalnosti odveč, a zdaj se je delal nevednega in ni hotel ničesar slišati od svojih prejšnjih obljub, da ne bo povišal najemnine, vsaj dve leti ne.

Ona ni nič več sanjnila o lepem družinskem življenju, o otrocih in o mirni, prijetni starosti. Čudna vročina jo je pekla v lice, ko je sedela v blagajni in sprejemala plačila kupcev, ki so bili čimdalje bolj redki.

Večje trgovine in tovarne, pri katerih je naročal, so mu ena za drugo odpovedovale vero, začela so se oglašati razna opominjalna pisma, pretilo se mu je za advokatom in tožbo. Konkurentje so zniževali cene, lovili zadnje zveste kupce. Že mu je začelo primanjkovati raznega blaga

prodajalni in on je moral pošiljati dečke k drugim trgovcem po robo.

Nista govorila o preteči propasti. Sedela sta pozno v noč na divanu tesno stisnjena skupaj in pila čaj, ki se je kuhal v malem elegantnem samovarju, ki ga je dobila od neke prijateljice za poročni dar. Igrala sta šah in se šalila, kakor da ne bi bilo nobenih skrbi na svetu. Ali to je bilo le na videz, v sruju je glodalo in peklo, v oči so silile solze. Obmolnila sta in molčala dolgo. A ta molk je bil tako zgoren!

Zdelo se jima je, kakor da sta nekje v gosteh, kjer je prijetno in mirno, a od koder bo treba kmalu oditi. Vse te lepe reči, slike po stenah, preproge po tleh, lepi stolci, moderne omare, vse to ne bo dolgo več njuno. A vendar sta delala cel dan neumorno in še bolj bi bila delala, samo, da bi bilo prilike.

Ko je ona hodila po lepem stanovanju, ji je bilo težko do solz. S kakšnim veseljem je kupovala in izbirala vse te stvari, a perilo, blazine, pokrivala, vse to je nakupovala še rajna mati zanj. Same so šivale doma fino, platneno perilo, robce, srajce, rjuhe še pred leti, ko je bila ona še premlada za ženitev.

»Dekle nima nikdar prezgodaj pripravljeno vse to,« je rekla rajna mati, ki je slovela za vzorno gospodinjico. »Zdaj še nimaš ženina, res. Premlada si, ali pripravljaj se. Sramota je za nevesto, če ji tuje šivilje za drag denar šivajo balo.«

A vse te čipke, vezene blazine, prelepi mizni prtji, vse je bilo zdaj

brez smisla. Tudi ona je podpisala menice in zadolžnice, tudi njena osebna imovina bo propala.

In zgodilo se je ob letu, kar je prihajalo in se bližalo že mesece. Zaprla so trgovino, zapečatili robo, nalepili listke po hišni opravi.

Gledala je skozi okno, kako so obstajali ljudje, ki so hodili po ulici za trenotek pred zaprtimi vrati trgovine, kako so skomigavali z ramami in odhajali po svojih opravkih. On je bežal naokoli, da bi rešil, kar se da rešiti.

Prišel je njen oče. »Če hočeš, se vrni le k meni,« je dejal. »A on naj gre po sveto. Kaj bo zdaj v našem mestu? Konec je. Če mu bo boljše, naj pride po te. Ti zdaj ne moreš z njim, zahvali Boga, da se lahko stisneš k meni. Jaz sem ti prerokoval, da bo tak konec.«

Oče ni ničesar prerokoval ali rekel je to, ker ga je jezilo, da je dal hčer mlademu začetniku, ki si ni znal pridobiti uspeha.

Zadnji dan sta nočila v stanovanju, kjer sta užila toliko sreče, v katero sta stopila upalpolna in smejoča. Ležala mu je na prsih in jokala neutešljivo, a on jo je molče stiskal nase, oči so mu široko odprte zrl v temo in srce je bilo polno grenkosti. Hotel jo je tolažiti. Znal je par jezikov in že je imel potnico za Rusijo, kjer je hotel najti novo existencijo. Ali na svežih ruševinah prvih upov in načrtov klike malo vere v uspeh novih poskusov.

»Molči, draga, molči, ne joči. Vse bo dobro, ne obupaj,« je zašepetal in

občutil je, kako šibka in negotova je ta tolažba, v katero je sam dvomil. Zazelelo se mu je ostati doma pri njej, poiskati skromno službo in živeti z njo v mali sobici nekje v predmestju. Zamislil se je v tako tiho in skromno življenje in neizrečena želja ga je obvezala, da bi zaloputnil vrata pred boji in poskuši za boljšo srečo, za mamljivojšo bodočnost in se skril pred njimi v tih in miren kotiček.

Celo noč ni zatisnil očesa, neko temno, tesnobno pričakovanje mu ni dalo pokoja. Toliko poguma bi moral vzeti seboj v svet, srčnosti, predznanosti ali njegovo srce je bilo polno strahu in bojazni. Zdelo se mu je, da je izgubil vse že vnaprej.

V jutro je prišel tast po hčer, ki je bila vsa slaba in bolna od jokanja in žalosti. Poslovilo so se v stanovanju, spremil jo je po stopnicah doli in pomagal ji s tantom v voz. Ko je kočija oddrdala, mu je zašepetalo v glavi: »Kakor da se vdova vozi iz pokopališča, tako se vozi ona od mene. Nikdar več jo ne bom videl.«

Obstal je na ulici pred zaprto trgovino. Jutri bo razprodaja. Sneli bodo tablo raz vrat, prodali vse, tudi blagajno, kjer je sedela ona in od koder so ga sledile njene sladke oči. Vse se je porušilo, vsa sreča, vse je propadlo, vsi načrti, vsi sni, vsi upi.

Počasi je odšel na kolodvor. Zalosten in potrpe je odpeljal v daljni svet. Morda ga čaka tam uspeh, morda pogin — kdo ve?!

način napadla kranjske sodnike in sploh ves sodniški stan.

Fon kot po poklicu sodnik se je že iz kolegialnosti protivil omenjenima interpelacijama, a ni s svojimi ugovori mogel pri klubu ničesar doseči. V znak svojega protesta ni hotel podpisati dotičnih interpelacij, s čimer se je silno zameril svojim tovaršem, predvsem pa dr. Šusteršiču, ki ne trpi, kakor je znano, nobenega ugovora proti svojim odredbam. Posledica tega je, da je razmerje med Fonom in klubom zelo hladno, nekateri celo trde, da je naravnost napeto in da je samo vprašanje časa, da Fon, izvajajoč iz postopanja svojih klubovih tovarišev konsekvence, izstopi iz »Slovenskega kluba«.

Koliko je resnice na teh vestih, seveda ne morem kontrolirati, zabeležil sem jih samo, da po pokazem, da v klerikalnem klubu ni tistega soglasja, o katerem toliko govorijo klerikalni listi. Četudi vse vesti o Fonovi aferi morda ne odgovarjajo do pičice resnici, toliko pa je gotovo, da je prišlo med poslancem goriške okolice in med klubom do precej ostrega konflikta.

V jugoslovanskem klubu so se v zadnjem času razmere docela konsolidirale. Med vsemi člani vlada popolna solidarnost in enodušnost. Klubov energičen nastop v zadevi nagodbe je že rodil sad.

Baron Beck je že jel iskati stikov s klubom in sondirati, pod katerimi pogoji bi bila »Zveza južnih Slovanov« pripravljen spreminiti svoje opozicijsko stališče proti nagodbi. Znanje so mi v tem oziru zanimive podrobnosti, a molčim o njih iz taktičnih razlogov, kakor tudi iz oportunitete. To pa poudarjam, da bo bodočnost pokazala, če je za Slovence in volče za Jugoslovane bolj koristno mameluštvo in lakajstvo, ali treznost in poštena narodna politika!

Glede vstopa poslanca Grafenauerja v klerikalni klub bi lahko povedal zelo zanimiv detail, toda za sedaj je menda še v interesu narodne stvari, da se molči. Toliko pa lahko rečem, da je za oba kluba bolje, da je postal Grafenauer iz hospitantja reden član klerikalnega kluba.

Zbornica je danes nadaljevala razpravo o najnujnejšem predlogu poslanca Rennerja glede draginje živila. Prvi je govoril k predlogu slovenski klerikalec Demšar. Bil je to njegov prvi govor v zbornici. Dasi je imel na pultu listke, na katerih je imel nemara napisan svoj govor, vendar se mu je poznalo, da je silno nervozen in da se boji, da bi ne izpordrnil. Njegova izvajanja niso bila niti v stvarnem, niti v govorniškem oziru zanimiva. Vkljub temu mu je dr. Šusteršič ploskal kakor besen in s stentorskim glasom klical: bravo, bravo!

Med drugimi poslanci seveda ta govor ni vzbudil niti najmanjše pozornosti.

Za Demšarjem je govoril kočevski poslanec knez Auersperg. Svoja obširna izvajanja je končal s kurioznim zatrdilom, da bo samostojni kmetski stan prenehal eksistirati v tistem trenutku, ko zbornica sprejme Rennerjev nujni predlog.

Na to je dal predsednik besedo poljedeljskemu ministru dr. Ebenhochu.

Na mah je bila ministrska klop obkoljena od velike gručice predvsem klerikalnih poslancev, ki so ministra hrupno pozdravljali.

Dr. Ebenhoch je naglašal, da so cene mesa poskočile vkljub temu, da se je cena živine znatno znižala. Iz tega je razvidno, da poljedelstvo ni krivo abnormno visokih cen mesa.

Minister bo zastavil vse svoje moči, da se visoke cene mesa znižajo. Znižanje carine na žito in krmo vlada iz narodno gospodarskih ozirov odklanjati, takisto pa tudi zavrača predlog, da bi se zopet dovolil uvoz živine iz Rusije, Romunske in Srbije, ker bi z otvoritvijo meje zlasti proti Rusiji zadela naše poljedelstvo najboljše udarec. V nadaljnjem svojem govoru je minister naglašal, da je zanj merodajen nemški kmetski stan in nemška agrarna politika in da smatra za svojo osebno častno dolžnost, da se z vsemi močmi zavzema za poljedelstvo. Ko je minister končal svoja izvajanja, so mu klerikalci in agrarci viharno ploskali. K predmetu so še govorili krščanska socialca Bielohlawek in Schoiswohl ter Malorus Budzynovski, na kar se je razprava prekinila. V nagodbni odsek so bili naknadno izvoljeni dr. Damm, knez Auersperg in Wolf. Prihodnja seja bo v petek. Na dnevnem redu te seje je poročilo imunitetnega odseka in prvo čitanje proračuna.

Iz parlamentarnih klubov.

Dunaj, 19. novembra. Češki klub je imel danes sejo, kjer se je vzel na znanje izstop poslancev Stranskega, Slame in Bulina. Izreklo se je upanje, da bo moravskim članom mladočeske ljudske stranke kmalu zopet mogoče, se vrniti v klub. V klubu ostane le še 19 čeških poslancev iz Moravske. Opozicijski češki skupini pripadajo sedaj češki radikali, realisti, moravska ljudska stranka in klub starih Rusinov. Ustanovni shod bo prihodnji petek. Ta združitev postavi skupno parlamentarno komisijo ter nastopi odločno proti vladi in nagodbi.

Krščansko-socialna zveza je imela danes klubovo sejo ter razpravljala o novem tiskovnem zakonu. Klub je sklenil soglasno, da nastopi v tiskovnem odseku za svobodno kolportazo.

Nemška agrarna stranka si je izvolila za načelnika namesto za ministra imenovanega Peschka poslanca Kaiserja.

Nemški poziv k obstrukciji.

Praga, 19. novembra. Nemški agrarni časopis je prinesel pod naslovom: »Ven z nemško obstrukcijo!« sledeče poročilo: »Baron Beck misli, da ima nagodbo že pod streho. Prerano so izdali nekateri časopisi, da se je v tajnih konferencah med Čehi in ministrskim predsednikom dogovorilo, da zasedejo vsa oblastvena predstojniška mesta v Pragi in Brnu Cehi. Ako naš minister-rojak, ki so mu te stvari znane, ne priskrbi čimprej za popolno pomirjenje, je naša politična pot natančno zaznamovana: Vsi proti nagodbi! Vsi k obstrukciji!« — V take strahove nihče ne veruje, temu je vse skupaj najbrže izvor ljubosumnosti na novega nemškega ministra.

Sprememba v dalmatinskem namestništvu.

Zader, 19. novembra. Namestnik Nardelli odstopi v najkrajšem času, ker je vsled kapi na levi strani ohromel. Na njegovo mesto bo imenovan prvi dvorni svetnik baron Maroičić, ki je izborni poznavalec dalmatinskih odnošajev ter uživa splošno zaupanje v hrvaških in italijanskih krogih dalmatinskega prebivalstva.

Ogrsko-hrvaški državni zbor.

Budimpešta, 19. novembra. Zbornica je nadaljevala razpravo o

avtonomnem carinskem tarifu. Hrvaški poslanec Budisavljević je prečital madžarsko izjavo, v kateri se zavaruje proti očitaniu, da hodi v Belgrad konspirirati in da se o njegovem potovanju k sorodnikom v Belgrad pošiljajo v Budimpešto oficialna poročila. — Potem je govorilo 10 hrvaških poslancev k § 4. Pri 11. govorniku, poslancu Muračeviću pa se je hipoma vzdignila neodvisna stranka ter uprizorila velik škandal. Vsi povprek so vpili na Muračevića: Sedite! Ne poslušamo več hrvaških govorov! Vihar je naraščal od minute do minute. Predsednik Justh je zvonil, potem pa stal bled in nepremično, zakaj spoznal je, da demonstracije niso naperjene proti Hrvatom, temuč proti njemu kot predsedniku. Vihar se je podvojil, ko je dobil besedo posl. Rojce. Grof Batthyányi je klical: »To je mož, ki je hotel na Hrvaškem uničiti madžarske šole!« Končno je predsednik prekinil sejo. Med odmorom so Košutovci na hodnikih agitirali, naj se napravi hrvaški obstrukciji nasilen konec. Predsedniku Justhu so nasvetovali, naj odstopuje, dokler se napravi konec hrvaški obstrukciji. Toda Justh se ne mara ukloniti. Kriza v predsedništvu se je poostila. Za naslednika Justhu se imenuje bivši kvestor Toth. — Ko se je seja zopet otvorila, je vladal v zbornici popoln mir. Govori se, da se je Justh končno le vdal ter odstopuje za nekaj dni. Podpredsednik Rakovszky je zagrozil Hrvatom, da zdrobi brezpogojno hrvaško obstrukcijo.

Jutri se vrši konferenca med predsednikom Justhom in predsednikom hrvaško-srbske koalicijske dr. Medakovićem zaradi hrvaške krize. Ako Justh odstopi od predsedstva, pridruži se opoziciji, ki ga napravi za svojega voditelja.

Za avtonomijo Bosne in Hercegovine.

Sarajevo, 19. novembra. Pretekli teden so zborovali odposlanci srbske narodnosti (pravoslavni) iz cele Bosne in Hercegovine v Sarajevu zaradi bodočnosti teh dveh dežel. Zbor se je izrekel za sledeča pogoja načela: I. Vsak narod ima pravico, da sam odločuje o svoji usodi. Naloga države mora biti varstvo narodnih, gospodarskih in kulturnih interesov njenega prebivalstva. Glavni pogoj državnega napredka mora biti povzdiga vsakega stanu. Verska razlika ne sme biti nikakršna zapreka. II. Bosna in Hercegovina sta del turškega cesarstva, v katerih pa vlada Avstro-Ogrska na podlagi mandata, ki so ga dale evropske velesile. III. Zahteva se popolna avtonomija za Bosno in Hercegovino. Izvesti se morajo vse zakonske določbe, oblastnije se morajo postaviti pod kontrolo ljudskih zastopnikov, ki se izvolijo na podlagi splošne, direktne, enake in tajne volilne pravice. Nadalje se zahteva: priprostejša administracija; popolno samostojno upravo mestnih in vasiških občinskih zastopov; popolno neodvisnost sodišč; odgovornost vlade za zagrešene justične napake; ustanovitev upravnega sodišča; opustitev Solnice; sprememba sedanjega šolskega sistema v smislu narodnega svobodnega duha; nadalje samostojno carinstvo; sprememba davčnega sistema. IV. Reforme v državnem in socialnem življenju. I. Bosna in Hercegovina sta srbski deželi, zato mora biti službeni jezik na notraj in zunaj srbski. 2. Agrarno vprašanje je življensko vprašanje. Prizadeti faktorji morajo delovati na to, da se to vprašanje ne le v ekonomskem, temuč tu-

di v političnem in socialnem smislu reši čimprej. Pravice kmetov se morajo vsestransko natančno določiti in zagotoviti. 3. Manj premožni morajo biti oproščeni eksekucijskega postopanja. 4. Kmečka posestva se ne smejo razdeliti. 5. Robot se mora odpraviti. 6. Državna posestva se naj pametno izkoriščajo. 7. Ustaviti se morajo kazni, rubeži in vsi davki, ki niso zakoniti. 8. Ureditve službene pragmatike in javnih uradih po dejanskih potrebah. 9. Izključno pravico do svobodne zemlje imajo le domači kmetovalci. 10. Vsa uradniška mesta morajo biti zasedena z domačini. 11. Pri oddaji državnih del in podjetij morajo imeti domačini prednost. 12. Varstvo domače industrije, dela in obrata s posebnimi zakoni, ki morajo dopuščati olajšave. 13. Varstvo in zavarovanje delavcev, zakonita ureditev razmerja med delavci in delodajalci. 14. Večja odgovornost uradnikov napram prebivalstvu. 15. Zmanjšanje orožništva, ki se naj podredi sodiščem. 17. Razširjenje študij, otvoritev novih šol, dovolitev štipendij domačim sinovom, razširjenje kulture in civilizacije. 18. Zmanjšanje in olajšava v vojaški službi; domači sinovi smejo služiti vojske le v Bosni in Hercegovini. 19. Večja skrb za ljudsko higijeno. 20. Uvedba porotnih in trgovinskih sodišč.

Dunaj, 19. novembra. Včeraj je sprejel cesar skupnega finančnega ministra barona Buriana v avdi-jenci, ki je trajala petdeset ure. Avdi-jenca je bila v zvezi z najnovejšimi dogodki v Bosni in Hercegovini. V merodajnih krogih so dobro poučeni, da v Bosni in Hercegovini močno vre, kar niso provzročile toliko notranje razmere, kakor pa zunanji politični vplivi.

Vohunstvo na Ruskem.

Varšava, 19. novembra. Kakor se je že poročalo, zaprli so v Varšavi veliko skupino oseb, ki so hoteli tajne načrte varšavskega vojaškega okrožja prodati agentu generalnega štaba neke tuje velesile. — V Aleksandrovu so zaprli dva moška in neko žensko, ki so hoteli spraviti važne tajne dokumente v Thorn, da bi jih bili prodali tam agentu neke sosednje velesile. Aretovana moška sta uradnika mobilizacijskega oddelka pri vielski železnici. S to aretacijo se je razkrila velika hudodelska organizacija, ki se je že dalje časa bavila s prodajo trdnjavskih načrtov in drugih tajnih dokumentov. Vsi aretovani bodo brezdvomno zaradi veleizdaje obsojeni na smrt.

Položaj v Maroku.

Pariz, 19. novembra. General Drude je izjavil, da se ni bati, da bi se puntarska plemena še upala kdaj približati Casablanci, ker so bila pri doseganju poskusih preveč tepena. Iz zrakoplova so pregledali Francozi celo okolico na 55 km, a niso zaznali nobenega sovražnika, le roparji Muleja Hafida še vznemirjajo okolico. Vendar se Francozom ni treba bati Muleja Hafidove vojske, ki je brez vsake discipline ter bodo Francozi z njegovimi ljudmi postopali povsod kot z navadnimi roparji.

Ne v Ameriko!

New-York, 8. nov.

Finančna kriza je pri nas v Zjed-njenih državah postala zelo občutna. Gotovega denarja ni nikjer dobiti. Ljudje, kateri imajo hranjene denarje v dobrih narodnih bankah, ne dobe novcev, razven malih vsot, kar je pa nad 100 dolarjev, morajo odpo-vedati na 60 dni. Trgovske banke pa-

žujejo le s čeki. Po Wall Street ponu-jajo ta teden za 1000 dolarjev 1020 dolarjev v dobrih čekih. Kdor ima gotov denar, ga tišči in ne izda več nego kar nahuje potrebuje. Največje banke in trustne družbe tišče denar in ga še iščejo; zvezno vlado prosijo, da bi jim tiskala papirnati denar, v koliko bodo te prošnje uslišane, se še ne ve. Newyorskí Clearing House bo-de izdajal certifikate namesto gotovega denarja; temu sledi Clearing House v Chicagi in drugod.

Vsled pomanjkanja gotovega denarja so pa prisiljena velika podjetja zapreti svoje tovarne, kakor Westing-house pri Pittsburgu, Pa.; v državi Montani baje postava nad 10.000 delavcev; enako hudo je na zapadu, a to le vsled pomanjkanja gotovega denarja. Tovarnarji ne morejo delavcev plačevati v gotovini, s čeki jim ni nič pomagano, ker ga redko kdo ali nihče ne menja. Železnice so iz ravno tega vzroka odsvile na tisoče delavcev in vsi parniki, ki vozijo v Evropo, so prenapolnjeni, ljudje beže domu.

Komur je blagor naših rojakov pri sreč, naj nikogar ne vabi sedaj v Zjedinjene države. Častito duhovščino, učitelje in slovensko časopisje prosim, da opozore naš dobri narod na težave pri nas in naj mu priporo-čajo, da se ne izseli to zimo v Zjedinjene države, ker ne obeta ne dela ne jela.

Ker mi je vedno pri sreč naš do-bri narod in poznam razmere predobri, zato apelujem na slovensko intel-igenco, da svari pred izseljevanjem v Zjedinjene države, dokler se raz-mere ne izboljšajo.

Frank Sakser.

Dnevne vesti

V Ljubljani 20. novembra.

— »Slovenec« odgovorni urednik — pobegnili? »Slovenec«, glasilo škofa Antona Bonaventura, je velik junak v častikraji. Ni je menda osebe, ki ne trobi v njegov rog, katere bi že ne bilo blagoslovljeno glasilo ljubljanskega škofa oblatilo in polilo s svojo smrdečo gnójnico. Za časa državnozbornskih volitev je škofov organ kar besnel in noben pošten človek ni bil varen pred njegovimi lopovskimi napadi. Njegova besna strast v blatenju in obrekanju ni poznala meje; »Slovenec« ni bilo zadosti, da je s strupeno slino svojega infernalno zlobnega jezika onesnažil vse količjak ugledne ali delavne politične nasprotnike, v svoji slepi strasti je celo šel tako daleč, da je na najpodlejši način zalil poštena slovenska dekleta — gojenke višje dekliske šole. Z vsa ta zlodejstva bi se imel odgovorni urednik blagoslovljenega »Slovenca« Mihael Moškerc zagovarjati pred protinim sodiščem. Toda mož, ki je imel preje junaštvo najnesramnejše blatiti in žaliti pošteneljudi, je sedaj mahom izgubil pogum, k obimu bilo treba dajati odgovor pred sodiščem na one infamne napade. Utekel je iz Ljubljane in se skriva kot strahopeten zajec pred roko pravice. Klubok doli pred takšnimi katoliškimi žurnalisti, ki so pač junaki in napadanju iz zasede, ki se pa takoj izgube in skrijejo, čim se jim stopi z odprtim vizirjem nasproti in se jih pozove na junaški megdan pred sodiščem! Podlost, zlobnost in strahopetnost so pač svojstva, ki so nerazdružljiva! Torej Moškerc je utekel iz Ljubljane, ne da bi se baje vedelo, kam, in sodišče mu ni moglo dostaviti poziva k obravnavi. Zelo čudno! Ali še res nima sodišče nobenih skuenj z junaškimi katoliškimi žurnalisti? Ali častivredni dr. Lampe še ni dovolj poučil sodne oblasti, da je treba na te vrste ljudi najstrožje paziti, ako se proti njim vložijo kakšna tiskovna tožba? Lampe je še vselej, kadar je neposredno stal pred kako sodno obravnavo, izginil brez sledu, a dasi je bilo pričakovati, da bo se tudi Moškerc ravnal po tem probatnem Lampetovem zgledu, vendar se od poklicane strani ni ničesar ukrenilo, da bi se to preprečilo! Potem je seveda iluzorna vsaka tožba proti »Slovencu« in daje se temu revolverskemulistu takorekoč patent zato, da sme nezakonitovanaganjati svoje lopovščine! To je škandal, ki nima kmalu primere!

— Kaj pravi oblast? Mihael Moškerc, odgovorni urednik »Slovenca«, je izginil in v uredništvu samem pravijo, da ne vedo, kam je odšel in kjese nahaja. A vkljub temu še Moškerc vedno funkcira kot odgovorni urednik. Vprašamo poklicano oblast, kako je to združljivo z zakonitim predpisom? Morda ima škofov list tudi v tem oziru kak privilegij? Bodemo videli!

(Dalje v prilogi).

Čez trnje do sreče.

Povest.

(Dalje.)

XXII.

Govorica, ki jo je bila raznesla tržaška hišna gospe Elvire po trgu, je naslednji dan prikožila vsa popačena in povečana tudi na gradič. Kar je bila hišna samo namignila, to se je zdaj pripovedovalo kot dogdana stvar, kar je hišna povedala kot domnevanje, so si ljudje pripovedovali kot dejstvo. Kar je bila hišna s premeteno izbranimi besedami vsejala v njih srca, to so razširjali po hišah kot žalostno dejstvo.

Prvi je izvedel za to govorico kočijaž Janez, ko je prišel zjutraj kovač na gradič. Janez je bil mož, ki je imel trdo glavo. Misli je počasi in potreboval je mnogo časa, predno je kaj pojmlil. Ko je pa končno razumel, kar mu je pravil kovač, je vzel v roke debelo poleno in je ž njim planil na kovača. Le iztežka so ga hlapei zadržali in mu dopovedali, da pripoveduje kovač le to, kar je bil slišal v trgu, kar govore po vseh hišah.

Grajska kuharica je bila posebna zaupnica kočijaža Janeza. Z njo se je posvetoval o vseh važnejših rečeh in k njej se je tudi zdaj odpravil, da

ji pove, kaj se govori o domači gospodini in da se z njo dogovori, kaj bi bilo storiti v oigled tej sramotni govorici.

»Ni mogoče... ni mogoče... taka hudobija... taka peklenska hudobija,« je ihtela kuharica, ko je bila po dolgem izpraševanju spravila iz kočijaža vse, kar je vedel in na vse zadnje tudi to, da je kovač prinesel to strašno novico v grad.

Kovač je bil poklican v kuhinjo in je moral tam ponoviti vs govorico še enkrat, potem je kuharica po dolgem prevdanku sklenila, da pove vse stari gospe, ki bo najbolj vedela, kaj je storiti.

Mirko je to jutro nenavadno zgodaj vstal. Zadel je puško na ramo in begal po poljanah. Od kratkega pogovora, ki ga je imel dan poprej po večerji z Elviro, je bil tako vznemirjen, da vso noč ni mogel spati in da je zdaj nestrno čakal, kdaj zapusti Pavla svojo sobico, da bi mogel z njo govoriti. Ko je zapazil, da je okno pri Pavlini sobici odprto, je hitel nazaj v grad in je na stopnicah našel Pavla.

»Prosim te, Pavla, pojdi malo z menoj, nekaj važnega in resnega bi rad s teboj govoril,« ji je rekel tiho, a z vidno razburjenostjo. »Govoriti moram s teboj na samem.«

Pavla se je na tistem čudila, kaj

da ji ima Mirko posebnega povedati, a zapazila je, da je vznemirjen in ga je molče peljala v biljardno sobo.

»Tu naju ne bo nihče motil ob tej uri in zdaj povej, kaj želiš.«

Mirko je najprej skrbno pogledal v sosednji sobi, če ni nihče tam, potem je vzel iz žepa zmečkano pismo in je ponudil Pavli.

To pismo ti je Elvira brez dvoma ukradla. Iztrgal sem ji ga iz rok.« Trepetaje je vzela Pavla pismo. Na prvi pogled je spoznala, da je to list, ki ga je bila pisala krošnjarju. Z velikimi, začudenimi očmi je pogledala Mirka, kakor bi ga hotela vprašati, kaj naj to pomeni, kako je list prišel v njegove roke.

»Elvira me je snoči poklicala v svojo sobo,« je dejal Mirko. »Poprej sva govorila o tebi. Obdolžila te je, da si prikrita značaja in ker sem ugovarjal in zahteval dokazov, mi je dala čitati to pismo.«

»In ti si čital to pismo?« je vprašala Pavla.

»Da, čital sem in se potem iztrgal Elviri iz rok.«

Težko in globoko je Mirko sopesel, ko je rekel:

»Pavla — veruj mi, jaz ne dvomim o tebi. Tudi te ne bom prosil, da mi zaupaš svojo tajnost. Ah, ko bi mogla reči, da nisi pisala tega pisma...«

»To pismo sem jaz pisala, Mirko,« je odločno izjavila Pavla.

»V tem pismu govorim o ljubibi, ki jo boš zvesto držala, o stvarih, ki bi tvoje očeta žalostile, če bi jih izvedel. Ah, Pavla, kako te naj branim, kako naj te zagovarjam, če mi ne upaš.«

Resnična, globoka bolelost je donea iz Mirkovih besed in je pretresla Pavli duš in srce. Solze so ji stopile na oči.

»Mirko, prosim te, zaupaj mi,« je ihtela. »Zdaj še ne smem govoriti. Ne smem, in če bi me veljalo življenje. Ali, da ti o meni dvomiš, da mi ne veruješ, to me boli...«

»Pavla, saj ne dvomim,« ji je segel Mirko v besedo. »Samo peče me ker... ker te imam rad, ker te ljubim čez vse na svetu.«

Stopil je k nji, ji ovil roko okrog pasa in jo privil na svoje srce, Pavla pa je položila svojo glavo na njegovo ramo in tiho ihtela.

»Pavla, ali bi me mogla malo rada imeti?«

»Ah, Mirko, saj te ljubim iz vsega srca, samo zaupaj mi in ne zapusti me v teh težkih urah.«

Začuli so se koraki in naredili konec razgovoru. Prišla je bila služkinja klicat Pavlo, naj gre k očetu.

(Dalje prihodnjaki.)

— Spletkarjenje tržaških klerikalcev. Klerikalci, sinovi tme, ne ljubijo luči in intrige so jim milejše nego jasnost. Posebno v Trstu, kjer so doživeli v zadnjem času na javnih shodih tak fiasko, da jim je prešla vsaka volja se zopet izpostaviti politični — burji, delajo tem več na skritem. Sestanki po § 2., predavanja, ki se napovedo v večjo varnost šele isti dan, tihi in kontemplativno življenje v Marijinih družbah so manj nevarni. Ali v zadnjem času so začeli tudi z haute politique — za kulisami seveda. Opazujemo namreč že nekaj časa neke prepogoste obiske nekega slovenskega klerikalnega generala, pristasa Naglove »Tafelrunde«, na p. t. tržaški policiji. Ti obiski se vrše z velikansko tajnostjo, in da kar diše po zarotništvu. Pardon! sem pozabil povedati, komu pravzaprav so namenjeni ti obiski? Nič manj in nič več nego glasovitemu podravskemu tržaškemu policiji, dalmatinskemu namestniku in spe po Ante Jakičevi milosti! Glej, glej, kaj bo to?...

— Shod za laško vseučilišče je bil v nedeljo v Gorici, a precej klavern. Bila je pravzaprav vse komedija. Namesto da bi dostojno, lepo manifestirali, so se pa kregali s policijskim zastopnikom, namigavali na Italijo, se spuščali v fraze, ki niso bile na mestu, konec je bilo pa vpitje: »Abbasso i cosacchi! Abbasso i ščavi!« Gorški podžupan je dejal v svojem govoru, da morda dobe Lah v vseučilišče takrat, ko ne bo več potreba. Teh svojih tajinstvenih besedi ni natančneje razložil. Po shodu je napravilo nekaj socializmov in dijakov demonstracijo po mestu ter spet klicalo sramotilne izraze na Slovence. S tem so si seveda zaslužili laško vseučilišče.

— Promocija. Cand. prof. Pavel Groselj bo promoviral v četrtek, dne 21. t. m. v slavnostni dvorani dunajskega vseučilišča doktorjem filozofije.

— Dve službi kletarstvenih nadzornikov se razpisujeta za Kranjsko, Štajersko in Korosko. Prejemki so X. čin. razreda, popolnega pavšala je pa 2500 K. Izkazati je najmanj 150 popotnih dni. Prošnje je vlagati do 5. decembra pri deželni vladi v Ljubljani.

— Naslov višjih carinskih uradnikov. Finančno ministrstvo je odredilo, da se višji carinski uradniki imenujejo z označbo, ki pristojni njih službi in sicer »uradni predstojnik« oziroma »kontrolor«.

Iz gledališke pisarne. Jutri, v četrtek, (nepar) se uprizeri tretjič Gounodova velika opera »Roméo in Julija«. Naslovni vlogi sta v rokah gospe Collignon in gospoda Jastrzebskega. Nastopi vse operno osebje. — Za soboto se pripravljajo moderna veseliga »Velika srenja« (Die grosse Gemeinde), spisal L. Lipschitz in R. Lothar, preložil Vladimir Levstik, ki se je dne 2. marca t. l. z velikim uspehom prvi igrala na dunajskem dvornem gledališču. — Tekom decembra se uprizeri Cankarjeva duhovita farsa »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«.

Slovensko gledališče. K reprizi Medvedove drame »Za pravdo in srečo« moramo omeniti, da se v tem kratkem presledku ni dalo bogve kaj bistveno izpremeniti. Snoči so igrali do poluenašnjih: za težko igro se vedno preveč časovne porabe. Pisatelj pač ne pozna nemške ekonomije: krepke misli naj se izražajo v jedrnatih besedah. Da bi v drami bilo za tretjino manj besedila, bi spričo svoje teatralnosti veliko lažje uspehe dosegala. Gledališče je bilo sicer dobro obiskano, a ni se igralo s tisto vrnemo, ko zadnjič. Slabša sta bila gg. Toplak in Bukšek, slednji, ker je včasih naravnost vpil, drugi so ostali na višini, kakor pri premieri. Gospe Borštnikovi se je videlo, da se ne čuti popolnoma zdravo, a je bolj ugajala ko prvič, gg. Dragutinovič in Nučič sta bila živahnejša v igri in trdnjša v znanju vloge. — Če je tragedija namenjena za ljudske odre, jo bo treba temeljito preokrožiti, zakaj paznemu motrilecu ostane vendar ta vtisk, da je igra, kakor se je pri nas dala, bolj knjižna drama. — Ime kmečkemu kralju naj ostane rajši historičski Gubec, ne poslovenjeni Gobec!

Društvo za pospeševanje obdelovanja ljubljanskega Barja. Dosedanji za obdelovanje ljubljanskega Barja velezaslužni društveni tajnik in voditelj društvenih poslov, gospod ravnatelj dr. E. Kramer je vsled bolezni odložil društvena opravila. Društveni odbor je v svoji seji dne 16. novembra t. l. vzel odstop g. dr. Kramerja z obžalovanjem na znanje ter mu soglasno izrekel zahvalo za njegovo požrvalno in uspešno delovanje v prid društva in društvenih članov. V isti seji je poveril odbor vodstvo društvenih poslov asistentu kmetijske-kemičnega preizkuševališča g. inženjeru Jakobu Turku, ki daje odzlejš pojasnila v društvenih zadevah.

Martinov večer »Političnega, gospodarskega in izobraževalnega društva za vodnatski okraj« je prav siljajno uspel. Čveterospev gg. Lumber, Rus, Stamear in Pintar, moramo naravnost reči, je skoro nedosegljiv. Ti ljubki zvonki glasovi, to precizno prednašanje, ki je lastno le izurjenim in solanim pevcom, je občinstvo očaralo. Gospod Brinšek je v svojih nastopih mojster, kateri išče svojega konkurenta. Smelo trdimo, da bi bil gospod Brinšek ponos gledališkega odra; že danes je umetnik. Kakor gospod Brinšek zasluži gotovo tudi polno pohvalo gospod Dinter za svojega »Vaškega redarja«. Ta prirojena komika, izborna kretanje, kakor tudi prav srečno pogojena maska so mu pripomogle do popolnega uspeha. Poznamo gospoda Dinterja iz prejšnjih nastopov — a to pot je prekosil samega sebe. Gospod D. Lušin je zabaval z mojsterskim in neumornim sviranjem na klavir, gospodje »Cmokavzarji« so pa skrbeli, da se je občinstvo enkrat prav iz srece nasmejalo. Gotovo ne smemo pozabiti požrtvovalnih gospe Kendove, Novohradške, Sajeveve in Štembovove, ki so razpečavale v korist društvene blagajne razglednice in tudi srečo so prinašale cenjenim posetnikom veselice — skoro nikdo ni šel domov praznih rok. Po končanem sporedu je bil ples. Da je bilo vse tako res od srece veselo, ima gotovo svoje zasluge tudi g. Pavšek in gospa Pavškova, ki sta se pošteno potrudila, da sta gostom postregla kar najbolje. Sploh moramo reči, da je društvo lahko ponosno na to prireditelje ter mu kličemo: »Le tako neumorno naprej!«

40letnico učiteljstva je praznoval pretekli četrtek nadiuč. in solski vodja na Ježici, g. A. Žibert. V ta namen se je zbrala odlična in mnogobrojna družba v znani gostilni g. Vilfana, po domače »pri Alešu«. Prvi je pozdravil jubilarja in mu napil v imenu nekdanjih njegovih učencev upokojeni stotnik in slovenski pisatelj g. Masel-Podlimbarski. Nato je pozdravil slavljenca g. učitelja Likar v imenu ljubljanskega učiteljskega društva, ker je njega predsednik g. vodja in nadiučitelj Dimnik bil za držan udeležiti se slavnosti. Govornik je poudarjal trud, ki ga je imel g. Žibert v teku 40 let z nebrojem svojih učencev. Če se mati ne more vselej miriti svojega lastnega otroka in če že ta toži, koliko preglavice jej napravlja in sam otrok, kako se je moralo goditi jubilarju, ki je imel mnogokrat nad sto otrok, ki jih je bilo treba strahovati. Mati je v nekaterih letih gotova z odgojo; otroci ji odrastejo, pri učitelju se pa to ne neha zlepa, vsako leto prihajajo nove trume otrok in vsako leto se prične znova trud. To trpi pri slavljenju že celih 40 let, zato je lahko preudariti, koliko zaslug ima g. slavljenec na solskem polju. — Za tem govornikom se je oglasil k besedi predsednik deželne »Slovenskega učiteljskega društva« g. Režek. On napiva jubilarju v imenu vsega kranjskega učiteljstva, želi, da bi mnogo izmed njega dočakalo to redko slavnost, da bi mnogo izmed učiteljstva imelo priložnost praznovati svojo štiridesetletnico tako čvrsti in krepki po duhu in telesu, kakor g. jubilar. S čestitko: Na mnogaja leta! zaključil govornik svoj izborni govor. V izbranih besedah poudarja nato župan in predsednik krajnega solskega sveta g. Vilfan zasluge za šolstvo in za občino, ki si jih je stekel g. nadiučitelj z Ježice. On ne deluje samo v šoli, ampak že dvajset let tudi kot občinski svetovalec in kot tak je bil g. slavljenec s svojim mirnim postopanjem, s svojo trudljivostjo in s svojimi dobrimi sveti županu in vsemu občinskemu svetu vedno v krepko podporo. G. župan napije torej g. jubilarju kot vrlemu šolniku in vrlemu občanu. G. slavljenec se ginjenega srea in solznih oči zahvaljuje v daljšem govoru vsem za presrečne besede in dobrohotne čestitke. Poda kratko sliko svojega življenja in delovanja in napije — zahvaljujoč se na prekrasni prireditvi — vsem navzočim domačinom in gostom. Zalihog, da je moral ljubljansko učiteljstvo kmalu oditi zaradi dolgega pota; a domačini so pa ostali še dolgo skupaj. Srea vseh so pa bila polna želje: Bog ohrani slavljenca še mnoga leta!

Koliko vina se je letos pridelalo na Kranjskem? Letos se je pri nas, kakor povsod drugod v južni deželah pridelalo izredno veliko in dobre vina. Odkar je prišla trtna uš v našo deželo t. j. pred 35. leti, je letošnje leto najboljše glede množine pridelanega vina, da celo več vina se je pridelalo, kakor v letih pred trtno ušjo. Takrat so dobili kranjski vinogradniki na 11.040 hektarjih vinogradov na leto po 300.000 do 400.000 vedrov vina (168.000 do 224.000 hl). Vsled trtne uši in raznih strupenih ros se je to število leta 1894. skrčilo na 58.582 hl. Letos znaša na 10.452 ha vinski pridelok po statističnih podatkih 280.071 hl (500.126 vedrov) vina. Vinogradniki dobe za svoje vino

nad 10 milijonov kron. Ta pridelek se razdeli: okr. glavarstvo postojnsko 35.185 hl (sodni okraj Postojna 1935 hl, sodni okraj Ilirska Bistrica 1634 hl, sodni okraj Senožeče 376 hl, sodni okraj Vipava 31.240 hl), okr. glavarstvo Krško 66.735 hl (sodni okraj krški 22.014 hl, sodni okraj kostanjeviški 17.526 hl, sodni okraj radeški 9645 hl), okr. glavarstvo v Novem mestu 49.905 hl (sodni okraj novomeški 37.820 hl, sodni okraj žužembski 5835 hl, sodni okraj Trebnje 6250 hl), okr. glavarstvo Črnomelj 119.178 hl (sodni okraj Črnomelj 80.550 hl, sodni okraj Metlika 28.628 hl), okr. glavarstvo Litija 8852 hl (sodni okraj Litija 8730 hl, sodni okraj Višnja gora 122 hl), okr. glavarstvo kočevsko 216 hl.

Olepeševalno društvo v Kranju je imelo dne 17. t. m. ob 11. uri dopoldne v mestni dvorani XXXII. redni letni občni zbor. Ker je bil načelnik g. Karel Jäger vsled bolezni odsoten, njega namestnik g. dr. Edvard Šavnik pa po službenih opravkih zadržan, je otvoril in vodil zborovanje najstarejši član odbora, g. ces. svetnik Karel Šavnik. Iz poročila, ki ga je predložil o društvenem delovanju za leto 1907. tajnik g. Rudolf Kokalj, posnemamo tele glavne točke: V nasadih proti Struževemu se je gnilo lesovje odstranilo in prodalo, nepotrebno grmovje se je odpravilo. Pota v Savskem drevoredu so se redno snajžila. Nasadilo se je ondi 1000 smrečic. Trava med poti se je pokosila in prodala. Pot, ki se oteepti pri gostilni Bekselj od državne ceste Kranj-Ljubelj in vodi proti spodnjemu Savskemu drevoredu, se je temeljito popravila; treba je narediti le še jarek. Studenec pod Kalvarijo se je popolnoma prenovil, betoniral in se je naročila zanj lita železna cev in cinasta posoda za zajejanje vode. — Na pašniku pod Pastejem se je prejšnje leto zasadilo 9000, letos pa 10.000 smrečic, ki prav dobro uspevajo. — O denarnem stanju je poročal blagajnik g. Anton Šlamberger. Dohodki znašajo 1412 K, stroški pa 1096 K 64 vin., torej je 315 K 36 vin. preostanka. Ako se prišteje ta preostanek k vsoti 2166 K 23 vin., ki je plodonosno naložena v mestni hranilnici v Kranju, je razvidno, da razpolaga društvo z imovino 2481 K 59 vin. — K nastopni točki dnevnega reda: Izprememba društvenih pravil, pripomni g. Ciril Pirc, da bi bilo potrebno na časovne in krajevne razmere razširiti društven delokrog zlasti na ta način, da bi se vanj sprejelo tudi pospeševanje za promet tujece. Zato predlaga: Novi odbor naj v gorenjem smislu izpremeni pravila in jih predloži izvanrednemu občenemu zboru v eventualno potrditev; ta zbor naj se skliče po novem letu 1908. Sprejeto. — V novi odbor se volijo tile gospodje: Karel Jäger, kavarnar, posestnik; Rudolf Kokalj, glavni zastopnik zavarovalne družbe »Dunav«; Anton Peterlin, c. kr. profesor; Ciril Pirc, tovarnar, deželni poslanec itd.; Makso Pirnat, c. kr. profesor; Karel Šavnik, župan, cesarski svetnik itd.; Anton Šlamberger, c. kr. notar. — Novoizvoljeni odbor se je takole sestavil: Anton Peterlin, predsednik; Ciril Pirc, njega namestnik; Anton Šlamberger, blagajnik; Makso Pirnat, tajnik; Karel Jäger, Rudolf Kokalj in Karel Šavnik, odborniki.

Kmetijska podružnica na Raki je pridelala svoj prvi kmetijski sestanek 10. t. m. v šolskih prostorih na Raki. Vkljub slabemu vremenu in cerkvenemu shodu pri neki farni podružnici se je zbralo lepo število kmetovalcev, ki so z velikim zanimanjem poslušali predavanje dež. komisarja za sadje in vinstvo gospoda Fr. Gombača o napravni silnice (kaljenje ameriških cepljenih trt), katero prepotrebno napravo tukaj silno pogrešamo. Upamo, da se tukaj v kratkem času ustanovi. Dalje je sledilo razlaganje novega vinskega zakona, katerega je gospod komisar od točke do točke tako temeljito razložil, da so navzoči postali navdušeni zanj, ker šele sedaj vidijo, da novi vinski zakon ni naperjen proti kmetovalcem vinogradnikom, ampak je samo njemu v prid. Na Raki je vedno več vina, posebno je to leto veliko prav dobre vina, kupcev pa ni toliko, kakor so prejšnja leta hodili, ko je bila še stara vinska trta. Znani stari gospodje kupei, ki so hodili na Rako, so že večinoma pomrli, novi kupei pa za naš vinski kraj ne vedo dovolj, gospod Gombač je vsled tega sprožil misel na ustanovitev vinarke zadruge, katera bi bila tukaj na mestu (s sežem v Krškem), za kar so bili navzoči čez vse navdušeni, ker čimprej spravi vinogradnik svoj pridelek v denar ozir. iz hrama, toliko bolje za njega. Za sedaj pa opozarjamo še gospe gostilničarje in vinske kupee, ki žele še kaj dobrega dolenjskega vina, da obiščejo naš kraj in se v ti zadevi pri načelništvu kmetijske podružnice na Raki zgledajo, katero jim gre pri nakupu vina rade volje na roke, da bodo kupei glede vina in cene

popolnoma zadovoljni. — Raški kmet.

O štajerskem ribarstvu. Iz slov. Štajerja se nam piše: Po ravno kar izišlih oficialnih statističnih podatkih poizvedo glede ribarstva na Štajerskem nastopno in sicer po stanju z dne 31. decembra 1904: Po poročilih iz 22 političnih okrajev ima štajerska dežela 7602,7 km tekoče in — brez ribnikov — 734,03 ha stoječe vode. Na teh vodah je 520 pravic za ribljenje. Od teh 520 pravic je dokazano samo za 427 lov z 42.804 kg (26.107 kg žlahtnih rib) in kosmatim izkupičkom 74.889 K. — Za račji lov obstaja 79 pravic; malovilo se je vsega skupaj pri 33 pravicah 5417 rakov. — Ribnikov z ribljenjem je 251. Ribniki obsegajo skupno 589 ha; vseh je 534. Lov je naveden iz 251 ribnikov in sicer iz pravilno ogospodarjenih 101.150 komadov = 3990 kg mladih rib; iz navadnih 4200 komadov = 283 kg mladih rib in 8764 kg jedilnih rib. Prodajo doma je navedlo 86 ribnikarjev in sicer 2400 komadov = 395 kg mladih rib in 29.512 kg jedilnih rib; na oddaljene sejme je šlo 2000 komadov = 350 kg mladih rib in 23.587 jedilnih rib. Izvoza v inozemstvo ni bilo. V 251 ribnikih so bili samo karpi, v 43 ribnikih karpi in druge ribe, druge ribe v 22 ribnikih. Raki se najdejo le v 27 ribnikih. — Vzrejališče za ribe je na Štajerskem 22 skupno 260 vzrejalni aparat. V 17 vzrejališč prihaja vrelčnica, v 3 potočnica, v 2 pa voda iz rek. Umetno se dovaja voda v 4 slučajih. Iz 1.264.000 nasajenih jajec izvalilo se jih je 906.000; mladih rib se je izpostavilo 723.000 komadov. Posebno jedilne ribe vzreja 12 vzrejališč, eno tudi rake. Prodalo se je od 8 vzrejališč (le doma) za lokalno porabo mladih rib 6000 komadov = 35 kg, jedilnih rib 137 kg; na oddaljene sejme 100 kg jedilnih rib; nadalje 63.000 izvaljenih jajec. (Glede ribištva v posamnih avstrijskih kronovinah izdala je c. kr. statistična osrednja komisija v Brnu 159 strani obsežajočo knjižico, katero vsem interesovanim krogom najtopleje priporočamo.)

Graška ženska in akademična podružnica »Družbe sv. Cirila in Metoda« sta priredili v soboto, dne 16. t. m. v dvorani Kaufmannshausu vrlo vspjel zabavni večer. Člani akad. društva »Triglav« in »Tabor« s prijazno pomočjo gospe prof. Murkove in gđe. Serajnikove so predstavljali Murnikovo enodejanko »Napoleonov samovar« in burko »Zaljubljeni gospod papa«. Igrali so svoje vloge z občudovanja vredno sigurnostjo in res zaslužili burno pohvalo mnogobrojnega občinstva, ki je popolnoma napolnilo glavno dvorano in stranske prostore. Buren in zaslužen aplavz je žela posebno gospa prof. Murkova v prvi in drugi igri. Bila je resolutna Otobarica... Silen smeh je vzbujal njen partner g. phil. Zupan v vlogi originalnega pesnika Otobarja; vrl drug mu je bil g. phil. Bratina, ki je igral malomešnega pijančka Jesiharja prav realistično. Naravnost rojena za oder pa sta g. iur. Hojnik st. ki je igral Drenovec in g. iur. Kurent, ki je igral grofa Pajka v drugi igri. Posebno o zadnjem je bila občna sodba: »Ko bi ne bil tehnik, bi moral biti igralec...« Po predstavi sta zapeli akad. društvi »Triglav« in »Tabor« vsako po dve pesmi. Nato je še g. trg. akademik Jerman dodal s krasnim, polnim baritonom Ipavčevega »Mornarja«. — Zdal pa je sledila točka, ki jo je komaj čakala obilo navzoča mladina — ples. In vrteli so se veseli pari do 4. zjutraj. Četvrtki sta lepo vodila g. iur. Bunc in g. iur. Šubie. — Med občinstvom smo opazili vseučiliškega prof. g. Murka, generalnega majorja g. Kranjca, g. profesorja Hauptmana in Kaspeta in mnogo drugega odličnega občinstva, tudi je prišlo mnogo bratov Čehov in Hrvatov. — »Družba sv. Cirila in Metoda« bode imela od podružnične veselice gotovo lep izkupiček, kajti neutrudno so prodajale cenj. dame kupone, znake in razglednice družbe. Res, iskrena pohvala gre obema odboroma, posebno pa požrtvovalnosti gospe prof. Murkovi, ki je v kratkem času nabrala lepo število članic med graškimi Slovenkami in ki ni štedila časa ne truda, da je veselica tako krasno uspeła. Pridružujemo se besedam Jesiharjevem v »Napoleonovem samovar« in upamo, da se zopet kmalu tako »veličastno zberemo«, kakor smo se zadnjič zbrali...

Ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani vabijo najljubše k maši zadošnici v pok. Simonu Gregorčičem d. tnovsko župno cerkev v petek, zne 22. t. m. ob 8. zjutraj.

Stavba novega šentjakobskega župnišča je dograjena do strehe. Prihodnje dni postavijo nanjo strešnik in jo pokrijejo. Spomladi prično poslopje ometavati in snaziti in jeseni se preseli duhovščina notri.

Regulacija Rožnih ulic se izvrši tekom prvih dni prihodnjega meseca. In sicer bodo takoj, ko bo stavba novega župnišča pokrita, pričeli podirati zidovje starega župnišča in ondotnega vrta ter ulico regulirati. Širina ulice bo znašala na tem delu 12 m.

Gradnja vojaškega preskrbovališča v Ljubljani. Se ta mesec bo lokalni ogled za zgradbo vojaškega preskrbovališča v Vodmatu. Kakor znano je sezida mestna občina in je odda potem v last vojaški upravi.

Deželna vinska klet. Pri novejšnji javni vinski pokušnji v tukajšnji deželni vinski kleti se bodo točila naslednja vina: Beli in črni burgundec, rulandec, rizling, karmenec (stari), zelen, dolenjsko desertno vino ter več vrst novega in starega ovičča in drugih dolenjskih in vipavskih namiznih vin raznih producentov. Klet bo otvorena od 7. do pol 10. ure.

Mesto nagrobnega venca pokojnemu g. Mankoču je darovala lovska družba na Nanosu za družbo sv. Cirila in Metoda 30 K. Prišli so z lova, kojega je priredil na Nanosu g. dr. V. Gregorič, lovci narodnjaki iz Trsta, Postojne, Vipave in Senožeč in čuli pretužno, pretresljivo vest o lovski nezgodi enega naših prvih nimrodov, od vseh posebno pa v lovskega krogu tako cenjenega in priljubljenega g. Jos. Mankoča iz St. Petra. Pri sestalem omizju se je spominjal rajnega s toplimi besedami g. S. Martelanc iz Trsta in v znak žalosti in spoštovanja so se dvignili lovci raz svojih sedežev s klicem »Slava mu!«

Triglav in kamniške planine so pokrite s svežim ravnokar palim snegom. Ker se pri nas žrjavi in divje gosi še niso s Hrvaškega iz našega močvirja selile na jug, je še nekaj upanja na suho jesensko vreme, a prvi dež bo pa situacijo že spremenil.

Litijski in šmarski mesarji so znižali cene pri govejem mesu za 12 v pri kg.

Semenj v Zatičini. Ker je legar v Zatičini popolnoma ponehal, je dovoljen običajni semenj 25. t. m.

Južna železnica zviša s 1. jan. 1908 tarifo za železnico. Izvzete od povišanja bodo samo kose in srpi.

V Tomaju na Krasu otvorijo v nedeljo »Dom hranilnice in posojilnice«.

V pokoj je stopil c. kr. davčni upravitelj v Brežicah gosp. Simon Wutt. Vzornemu rodoljubu še mnogo veselih dni v trdo zasluženem pokoj!

Nemško šolo v Velenju so otvorili. Nemci jo imenujejo »trdnjavo nemstva« v lepi Šaleški dolini.

Bralno pevsko društvo »Maribor« priredi dne 8. decembra zvečer v veliki dvorani »Narodnega doma« v Mariboru običajen »Miklavžev večer«.

Šoštanjska narodna godba priredi v nedeljo, dne 24. novembra v veliki dvorani hotela »Avstrija« (Rajster) veliki koncert na lok.

Iz zapora je pobegnil v Stainzu na Štajerskem potepuh K. Ocvirk, pristojen v Petrovce pri Celju. Izdaja se za slikarja Meistra.

Umrl je v Gradcu poštni blagajnik Ivan Maček, star 57 let.

Lisol je pila v Celovcu 18letna blagajničarka M. Oswald v kavarni Sauper zaradi nesrečne ljubezni. Težko ji bodo rešili življenje.

Goriški klerikalci prirede 26. t. m. shod zaupnikov v Gorici.

Višek policijske nestrpnosti. Ob zadnjih izgrelih na graškem vseučilišču je stalo med gledalstvom italijansko-nemškega dijaškega boja tudi nekaj slovenskih dijakov. Tem pa je hotel neki graški policajšek prepovedati slovenski govoriti ker leži Gradec na nemških tleh. To je že višek nestrpnosti in nemške berniranosti!

Pobegnil je od vojakov podtopničar Valentin Kocijančič, ki je bil nastajen v Gorici. Doma je iz Podgore.

Nagla smrt v železniškem vozu. 57letni krčmar v Stanjelu Leopold Švegelj je prišel v Gorico po tobak. Ker se je hotel odpeljati z vlakom in ker se je v mestu nekaj zakasnili, hodil je naglo na postajo. Stopivši v žel. voz se je pa Švegelj zgrudil mrtev na tla. Zadel ga je kap.

Prvi veliki planinski ples v Trstu bo 1. februarja 1908.

Utopljenca so potegnili iz morja pri Šklednu. Mrtvec je okoli 40 do 45 let star mož.

Radekega slavnost na Dunaju. Kakor je zdaj določeno, vrši se slavnost 50letnice smrti feldmaršala grofa Radekega v nedeljo, 24. novembra t. l. »Zveza vojaških veteranskih društev na Dunaju« je povabila vsa avstrijska veteranska društva na slavnost. Ker je južna železnica dovolila veterancem za III. razred poštih vlakov polovico cene, se udeležijo slavnosti tudi ljubljanski veteranci in se odpeljejo kot deputa-

Mebilirana
mesečna soba
s posebnim vhom se 1. decem-
brom ceno odda v Rožnih ulicah
št. 25. Več istotam. 8912

Kinematograf „Edison“
Dunajska cesta
nasproti kavarni „Evropa“
V sredo in soboto nov spored.
Več se razvidi iz lepakov. 8907

3571-2 **Sprejme se**
trgovski sotrudnik
vojašine prost, več slovenskega in nem-
škega jezika ter izurjen v prodaji nanja.
Ponudbe „Poštni predal št. 68.“

SVETOVNOSLAVNI
FERNET-BRANCA

tyrdke FRATELLI BRANCA v MILANU
EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODČNA GRENČICA NA SVETU!
Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni
trgovini in v vsaki kavarni.

Kupim
dobro ohranjeno kolo
G. Pirnat, Slomškove ulice št. 4.
V Cigaletovih ulicah št. 3 v I. nad-
stropju se odda za majev termin
stanovanje
s 7 sobami in pritliklinami ali pa kot
dvoje stanovanj
s 4 in 3 sobami.
Več se izve pri hišniku. 8900 1

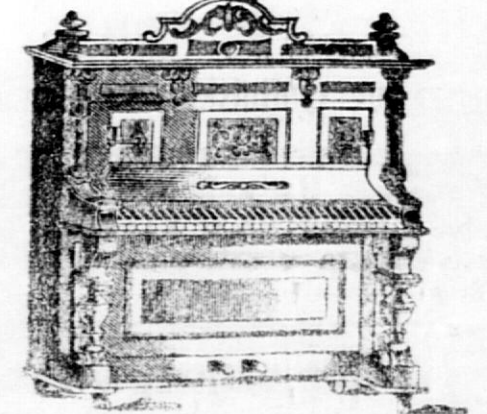
Volnate odeje
za ženske, gladka K 120, pisana
K 140, ponuja 5 kg poštni zavoj, ki
obsega pol ducata, po povzetju franko
Gustav Weissenstein
v Bystrém na Češkem.
Blagajne, varne
proti požaru in vlamu, „Fox“
pisalni stroji, ameriško po-
bištvo za pisarnice ceneje nego
kjerkoli. — **Bečko skladište**
blagajna, delničarsko društvo,
Zagreb, Ilica 22. 3424-19

Poziv!
Onega gospoda, ki mi je 30. sep-
tembra t. l. v trgovini dal pojasnilo o
nezgodi moje hčerke Grete, prosim, naj
me zaradi natančnejšega razgovora
obišče čimprej.
Adolf Wagenpfeil
3865 3 juvelir
Ljubljana Čevljarske ulice št. 2.

Poziv!
Valed smrti g. M. Rasbergerja,
urarja v Ljubljani, Sv. Petra cesta
št. 42 se ta obrt v navedenih prostorih
opusti.
Med zapuščino se nabavajo še ure,
katere so bile prinešene v popravilo.
Podpisana pozivlje s tem dotične
lastnike, naj se do kene meseca
prosina 1908 pri njej zglasijo, da
sprejmejo svoje blago nazaj. Primesti se
mora seboj izkazati ali znanom.
Po navedenem terminu se ne pre-
vzame več odgovornosti za obstoj v
popravilo prinešenih ur. 3884-3
Marjeta Rasberger,
Ljubljana, Škofje ulice št. 11 b,
II. nadstropje.

Za svoj parni in umetni mlin
ter posestvo
iščem iz obiteljskih oziror
sodelujočega
kompanjona
s primernim kapitalom.
Bil bi naj oženjen, vsaj nekoliko
trgovsko naobražen, po mogočnosti večje
mlinske stroke ter bi naj prevzel vod-
stvo in nadzorstvo podjetja, oskrbovanje
posestva in gospodarstva.
Eventualno podjetje tudi prodam.
Ponudbe na: **Jakob Zdravec,**
posestnik paromlina v Sred šču na
Štajerskem. 3906 1
Odlikovana
Prva kr. tvornica klavirjev
Ljubljana
Hilserjeve ulice 5 Blizu Gradišča
Rudolf A. Warbinek

Jamstvo 6 let. Ekspert v vse dežele.

Priporoča svoje prve vrste, za vsa
podnebja solidno narejene **planine,**
klavirje in harmonije tudi samo-
igralne
za gotov denar, na delna
odplačila ali naposodo.
Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno
in računijo najceneje. 1706 30
Največja tvornica na jugu Avstrije.

IVAN & NIKOLAJ ŽIC
trgovina z vinom na veliko.
Ladje: „Domitila“ & „Stefanija“
v Pulju v Istri
prodajata vina:
Vino z Visa, črna . . . liter po 40 in 42 h Teran (obran) . . . liter po — in 40 h
Istrijanec, črna . . . „ 48 „ 50 „ Muškati (bel, sladki) . . . „ 56 „ 60 „
Dalmatince, črna . . . „ 34 „ 36 „ (črna sladki) . . . „ 56 „ 60 „
Šiljer, (Opolo) . . . „ 34 „ 36 „ Refoško . . . „ K 1-60
franko kolodvor Pulj v izposojenih posodah, ki se ne uračunijo, pa jih je treba čimprej vrniti
tranko kolodvor Pulj Pošilja se le po povzetju in sicer samo od 56 litrov naprej. Za prirodnost
svojih vin popolnoma jamčiva. 2536-8

Zakaj v tujini iskati,
Če najboljšo pred pragom leži.
Planinškova pražena kava
se je vpeljala v kratkem času širom sveta. In zakaj??
Ker je najfinejša kakovosti;
zato povsod priljubljena.
er je strokovno potom vročega zraka pražena;
zato fino aromatična.
er je prosta nezrelim in nezdravim zrn;
zato zdravju neškodljiva.
er je najizdatnejša;
zato najcenejša.
Prva ljubljanska veika žgalnica kave
KAREL PLANINŠEK
Ljubljana, Dunajska cesta, nasproti kavarni Evropa.
3936 49

Zaradi resnično velikanske zaloge **nakupna**
3873-3
prilika
v Angleškem skladišču oblek
v Ljubljani, Mestni trg št. 5.
za: damske jopice, paletote, plaščke, ko-
žuhovalnaste jopice in koljerje pa tudi
moške obleke, rangelane, plaščke,
zimске sukoje, kožušne sako izhodne
in popotne kožuhe.
Največja izbira dekliske
in deške konfekcije.
Silno zn žane cene!
O. Bernatovič.

Razglas.
Mestni magistrat ljubljanski oddaja
pnevmatično izpraznjevanje straniščnih jam
v mestni topničarski vojašnici za dobo od 1. januarja 1908 do 31. de-
cembra 1908, event. tudi za leto 1909 in 1910 **potom ofertne obravnave.**
Podvzetniki izpraznjevanja jam, katerim preskobi magistrat brezplačno
potrebni voz in stroj za časa vožaje, naj vložijo svoje kolkovane ponudbe, v
katerih mora biti tudi izrečeno, da bode podvzetnik jame tudi goste snovi iz
jam odstranjeval na lastne troške,
do 23. novembra t. l.
pri mestnem magistratu, kjer se poizvedo tudi natančni pogoji te oddaje.
Mestni magistrat v Ljubljani
dne 11. novembra 1907.

Samo 6 dni
Havre-New York
Francoske prekomorske družbe.
Edina najkrajša črta čez
Bazel, Pariz, Havre v Ameriko.
Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine
samo 4626-49
Ed. Šmarda
oblastveno potrjena potovalna pisarna
Ljubljana Dunajska cesta 18 Ljubljana
v novi hiši „Kmetске posojilnice“, nasproti gostilne pri „Figovcu“

Razglas.
V smislu § 37. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano,
se daje s tem javno na znanje, da so
proračuni mestne občine ljubljanske za leto 1908
in sicer:
1. mestnega zaklada, 6. amortizacijskega zaklada loterij-
2. ubožnega zaklada, skega posojila,
3. meščanske bolnišnice zaklada, 7. mestaega vodovoda,
4. ustanovnega zaklada, 8. mestne klavnice,
5. loterijsko-posojilnega zaklada, 9. mestne elektrarne
že sestavljeni in bodo v dobi
16. do 30. novembra t. l.
v mestnem knjigovodstvu razgrnjeni občanom na vpogled.
O morebitnih opazkah glede proračunov bode razsojal občinski svet.
Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane
dne 15. novembra 1907.

Privatni plesni pouk v dvorani
hotela „pri Maliču“.
Učsojam se p. t. občinstvu udano javiti, da sem pričel s
plesnim poukom in sicer bodo strokovni tečajji za dame in
gospode iz boljših rodbin vsak ponedeljek ob polu 8. zvečer.
Pripravlja se tečaj za otroke. — Posebne ure se dajo
vsak čas dneva za vse stare in moderne plesne po lahki in
hitro priučljivi metodi za zasebnike in za družbe v dvorani
sami in v privatnih hišah. — Prijave in upisovanja vsak dan
od 11.—12. dop in od 3.—5. pop. v hotelu „pri Slonu“, soba št. 72.
Z velespoštovanjem 8834-3
Giulio Morterra, plesni učitelj.

Drva
lepa, suha, meter dolga
ima naprodaj
Anton Keršič
v Rakitni, pošta Borovnica. —

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg
priporoča svoje
izbornono pivo. **črno pivo „Salvator“.**
Zaloga v Spodnji Siški. — Telefon št. 187. 1454-88
Pošiljajte na dom sprejema restavracije gosp. E. Kržišnik „Narodni dom“, Ljubljana. (št. telefona 82.)

Stare ponarejene zobe

kupuje specialist v hotelu „pri Maliču“, soba št. 33. II nadst., od 4.—6. pop. do večerji sobote, 23. novembra.

300 vinskih sodov

od 300, 400 in 700 litrov iz hrastovega lesa v prav dobrem stanju oddaja po nizkih cenah trdka

M. Rosner & drug
v Ljubljani.

Vodovodi

kanalizacije, kopališke naprave

Projekti in izvršite / pri domači specialni tvrdki (tehn. zved. mnenja ob poveritvi gradbe zastoni).

Inženir - hidrotekt

Konrad Lachnik, Ljubljana

Beethovenove ulice šte. 4.

Brzjavlj: Lachnik-Ljubljana.

I. najpopolnejši Cinématograph - théâtre - français

(v blošem „Katoliškem domu“) Turjaški trg št. 1 v I. nadstropju, velika dvorana.

Vsake srede in sobote nov spored.

Predstave: ob delavnikih, in sicer ob ponedeljkih, torekih, sredah in petkih samo po ena predstava ob 1/2 8. uri zvečer; ob nedeljah in praznikih ob 3., 1/2 5., 6. in ob 1/2 8. uri. Vsak četrtek in sobota znižane cene za dijake in otroke.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najrazvostnejši kombinaciji pod tako ugodnimi pogoji, kot nebrus druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt s manjšajočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond: 38.242.074,78 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 91.936.993,72 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vseslovensko-slovensko-narodno upravo.
Vz. pokojnina daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarno se v lastni bančni hiši v Gosposkih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Ukliva najboljši sloves, koder poslajo. Dovoljuje iz čistega dobička izdati podpore v narodne in občinske namene.

Anton Coriary

učitelj v Urbi na Horoškem

in
Uršula Šuster

se usojata naznanjati, da se bodeta v nedeljo, dne 24. t. m.

—*— poročila. —*—

Dobro ohranjen
glasovir
se po nizki ceni prodaja
v Škofji Loki šte. 43.

V najem se odda
hiša

št. 3 na Viru pri Domžalah.
Pripravna je za gostilno in trgovino.
Več se izve istotam, ali pa pri Fr. Stupicu, trgovcu v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1.

pri nakupu
blaga za moške

in ženske obleke
na blizu 40 let obstoječo trgovino

R. MIKLAUC

Ljubljana
Stritarjeve (Špitalske) ulice šte. 5.

Največja in najcenejša izber
reklamnih

koledarjev
kot trgovska novoletna darila.

Lepti in ceni vzorci.
Dobe se z torbico ali brez torbice z tiskano firmo.

Velika zaloga
lepih malih in večjih jastic od 10 vin. naprej.

Vzorci dopolnjeni na ogled.
Se vlnudno priporoča 3488 12

Ivan Bonač

trgovina papirja
v Ljubljani

Karbolinej Avenarius
Mavec (Gyps)
za stabye in kiparje kakor tudi za vsako drugo obrt,
Use olja in mazila za stroje
kakor tudi priporočam
priznane olje proti prahu po tvorniških cenah
Adolf Hauptmann, Ljubljana
tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja. 2131 43

Dražbeni razglas.

Oddala se bo zgradba novega posojilniškega poslopja v Cerknici in so proračunjena posamezna dela kakor sledi:

1. zidarsko delo	K 28.135-98
2. tesarsko in krovaško delo	5 249 77
3. kamnoseško delo	2 231-35
4. mizarstvo delo	5 215-84
5. ključavničarsko delo	1 975 34
6. kleparsko delo	1 606 73
7. pleskarsko delo	504 40
8. steklarsko delo	662 29
9. pečarsko delo	1 642-—
10. slikarsko delo	483 58
11. železje, klozeti, kopališčne in vodovodne naprave	3 676 48
12. rolete	312 48
skupaj	K 51.696-24

K tej dražbi se vabijo podjetniki s pristavkom, da mora vsak, kdor namerava staviti, vložiti primerno varščino.

Ustmene ali pismene ponudbe je vložiti pri podpisnem načelnstvu do

1. januarja 1908

Načrti, stroškovnik, dražbeni in stavbeni pogoji so pri podpisnem načelnstvu in pri arhitektu g. Karlu Holynskem v Ljubljani na vpogled. Čas za pričetek zgradbe poslopja je določen na aprila ali maja meseca 1908.

Načelnstvo si pridržuje pravico, oddati skupno ali posamezna dela brez ozira na visočino ponudbe.

Posojilnica v Cerknici

dne 5. novembra 1907.

Načelnstvo.

Nova idealna voda za želoдец!

VITA
Prirodna rudninska voda
VITA
Najboljše
natronski vrelec.
Po zdravniških priznanjih odlične zdravilne moči pri:
obolelostih menjavanja snovi, diabetes, preobili skalnični kislini, boleznih mehurja in ledvic, katarjih sopil, prebavil.
Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihaelu Kastnerju. Dobi se tudi v lekarnah in drogerijah. 3481-7

Največja in najcenejša izber
reklamnih

koledarjev
kot trgovska novoletna darila.

Lepti in ceni vzorci.
Dobe se z torbico ali brez torbice z tiskano firmo.

Velika zaloga
lepih malih in večjih jastic od 10 vin. naprej.

Vzorci dopolnjeni na ogled.
Se vlnudno priporoča 3488 12

Ivan Bonač

trgovina papirja
v Ljubljani

Zagrebska delniška pivovarna
se usoja p. n. gg. gostilničarjem v Ljubljani in na drugih vlnudno naznaniti, da je po priporočilu gostilniške zadruge otvorila
zalogo piva v Ljubljani.
Pivo je zajamčeno izborne kakovosti, cene zmerne tako da lahko tekmuje z vsako drugo pivovarno, in to tembolj, ker je pivovarna zunaj vsakega kartela. o o o o o o o o o o
Za točno in vestno potrebo se jamči in prosi za mnogobrojna naročila. o o o o o o o o o o
Naročila sprejema zastopnik naše zaloge g. o o o o o
FRAN ROJNIK
v Ljubljani
ki daje tudi vsa natančnejša pojasnila.
Klet se nahaja v Spodnji Šiški št. 180.